

Osavuositiedot 1-9/1999 (5.11.1999)

Fortum-konsernin liikevoitto tammi-syyskuulta 1999 nousi 533 miljoonaan euroon (403 Me tammi-syyskuussa 1998) ja voitto ennen satunnaisia eriä 378 miljoonaan euroon (248 Me). Tulos/osake oli 0,30 euroa (0,18 e), sijoitetun pääoman tuotto 8,2 % (7,0 %), oman pääoman tuotto 6,8 % (5,1 %) ja gearing 88 % (93 %).

Tulosta paransivat öljyn kohonneen markkinahinnan lisäksi muun muassa Birka Energi -konsernin muodostaminen ja lisääntyneet käyttöomaisuuden myyntivoitot. Tulosta heikensivät osaltaan vertailukautta alempi sähkön keskimääräinen markkinahinta ja alempi öljyn jalostusmarginaali. Katsauskauden liikevoittoon sisältyi varastovoittoa yhteensä 62 miljoonaa euroa (varastotappiota 28 miljoonaa euroa), josta pääosa kohdistui raakaöljyn lakisäätöihin velvoitevarastoon. Heinä-syyskuun liikevoittoon sisältyi Askon osakkeiden myyntivoittoa 41 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto oli 5 888 miljoonaa euroa (35 miljardia markkaa).

Heinä-syyskuussa liikevoitto oli 181 miljoonaa euroa ja voitto ennen satunnaisia eriä 126 miljoonaa euroa.

Voitto tammi-syyskuulta oli 554 miljoonaa euroa (138 Me). Tilikauden voittoa paransivat satunnaisiin eriin kirjatut Gasumin ja Enermetin myyntivoitot, yhteensä 393 miljoonaa euroa.

Loppuvuoden näkymät

Öljyn hinta on pysynyt katsauskauden jälkeen edellisvuotta selvästi korkeammalla, joskin öljyn jalostusmarginaalit ovat edelleen varsin alhaisella tasolla. Myös sähkön markkinahinta on vahvistunut. Tämänhetkisten näkymien perusteella Fortumin johto arvioi, että konsernin vuoden 1999 tulos ennen satunnaisia eriä muodostuu selvästi paremmaksi kuin edellisvuoden vastaava tulos. Osavuositiedot on tilintarkastamaton.

Fortum Oyj

Antti Ruuskanen
Viestintäjohtaja

JAKELU
Helsingin Pörssi
Keskeiset tiedotusvälineet

LISÄTIETOJA:

pääjohtaja Heikki Marttinen, puh. 010 45 24100
talousjohtaja Eero Aittola, puh. 010 45 24234
corporate controller Jari Mäntylä, puh. 010 45 25258
viestintäjohtaja Antti Ruuskanen, puh. 010 45 24850

Osavuosi lyhyesti

- Fortumin tammi-syyskuun liikevoitto oli 533 miljoonaa euroa (403 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa 1998).

- Sekä raakaöljyn että sähkön markkinahinnat nousivat vuoden kolmannella neljänneksellä. Öljyn jalostusmarginaalit pysyivät edelleen alhaisina elokuun hetkellisestä vahvistumisesta huolimatta.

- Fortum sopi saksalaisen energiayhtiö Wesertalin koko osakekannan ostamisesta.

- Katsauskauden jälkeen Fortum teki sopimuksen Neste Chemicalsin myynnistä. Kaupan toteuduttua on saatettu päätökseen Fortumin listautumisen yhteydessä vuoden 1998 lopulla julkistetut

rakennejärjestelyt.

Tulos tammi-syyskuulta

Konsernin liikevaihto oli 5 888 miljoonaa euroa (6 399 miljoonaa euroa viime vuoden vastaavana aikana). Liikevaihdon lasku johtui pääasiassa öljytradingin suunnitelman mukaisesta supistamisesta. Liikevaihtoon vaikuttivat myös viime vuotta alemmat sähkön markkinahinnat ja kemian tuotteiden hinnat.

Tammi-syyskuun liikevoitto oli 533 miljoonaa euroa (403 miljoonaa euroa). Tulosta paransivat öljyn kohonneen markkinahinnan lisäksi muun muassa Birka Energi -konsernin muodostaminen ja lisääntyneet käyttöomaisuuden myyntivoitot. Tulosta heikensivät osaltaan vertailukautta alempi sähkön keskimääräinen markkinahinta ja alempi öljyn jalostusmarginaali. Katsauskauden liikevoittoon sisältyi varastovoittoa yhteensä 62 miljoonaa euroa (varastotappiota 28 miljoonaa euroa), josta pääosa kohdistui raakaöljyn lakisäätöihin velvoitevarastoon.

Heinä-syyskuun liikevoitto kasvoi edellisvuodesta 121 prosenttia ja oli 181 miljoonaa euroa. Kolmannen neljänneksen tulosta paransi erityisesti raakaöljyn kohonnut hinta. Heinä-syyskuun liikevoittoon sisältyi Askon osakkeiden myyntivoittoa 41 miljoonaa euroa.

Katsauskauden nettorahoituskulut olivat 155 miljoonaa euroa (155 miljoonaa euroa) ja voitto ennen satunnaisia eriä oli 378 miljoonaa euroa (248 miljoonaa euroa). Tilikauden voitto oli 554 miljoonaa euroa (138 miljoonaa euroa). Tilikauden voittoa paransivat satunnaisiin eriin kirjatut Gasumin ja Enermetin osakkeiden myynnistä syntyneet myyntivoitot, yhteensä 393 miljoonaa euroa.

Osakekohtainen tulos oli 0,30 euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli 0,18 euroa. Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,2 % ja oman pääoman tuotto 6,8 % (7,0 % ja 5,1 %).

Investoinnit ja rahoitus

Konsernin investoinnit olivat tammi-syyskuussa 846 miljoonaa euroa (1 376 miljoonaa euroa). Pääosan investoinneista muodostivat Sähkö ja lämpö -liiketoiminnan osakehankinnat. Heinä-syyskuussa konsernin investoinnit olivat 237 miljoonaa euroa.

Merkittävimmät osakehankinnat tammi-syyskuussa liittyivät Lahden Lämpövoima Oy:hyn sekä Espoon Sähkö Oyj:n ja Länsivoima Oyj:n osakkeiden hankintaan. Fortumin omistusosuus Länsivoiman osakkeiden äänimäärästä kasvoi katsauskaudella yli kahden kolmasosan, joten Fortum teki 6.9.1999 lunastustarjouksen lopuista Länsivoiman osakkeista. Lunastusaika päättyi 5.11.1999.

Toukokuussa Fortum myi EU:n komission edellyttämät 50 % Gasum Oy:n osakkeista. Osakekaupan jälkeen Fortum omistaa 25 % Gasumista. Elokuussa Fortum myi kokonaan omistamansa Enermet Oy:n Industri Kapital -sijoitusrahastolle. Kaupan kokonaishinta oli 102 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 69 miljoonaa euroa. Samassa yhteydessä Fortum hankki 30 %:n omistuksen perustetusta Enermet Group Oy:stä.

Katsauskauden päättyessä korollinen nettovelka oli 4 102 miljoonaa euroa (vuoden 1998 lopussa 3 898 miljoonaa euroa). Velkaantumisasetta kuvaava gearing-tunnusluku oli 88 % (93 %).

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Lokakuussa Fortum sopi Neste Chemicalsin myymisestä Industri Kapital -pääomarahastolle. Kokonaiskauppahinta oli 505 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 90 miljoonaa euroa. Kaupan toteutumisen ehtona on kilpailuviranomaisten hyväksyntä. Kaupan odotetaan toteutuvan tämän vuoden puolella.

Lokakuussa Fortum myi neljä säiliöalustaan. Samassa yhteydessä sovittiin alusten vuokraamisesta takaisin Fortumin varustamon käyttöön. Kaupan kokonaisarvo oli 41 miljoonaa euroa ja myyntivoittoa syntyi 27 miljoonaa euroa.

Fortum sopi saksalaisen energiayhtiö Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n koko osakekannan

ostamisesta. Kauppahinta on 390 miljoonaa euroa. Sopimuksen voimaantulon ehtona on, että kilpailuviranomaiset hyväksyvät kaupan. Syyskuussa solmitun kaupan odotetaan toteutuvan vuodenvaihteessa.

Vuosi 2000 -ohjelma

Fortum on tarkastanut, korjannut ja testannut oleelliset järjestelmät. Loppuvuoden aikana viimeistellään suunnitelmat ja harjoitellaan mahdollisten poikkeuksellisten tapahtumien varalle.

Fortum on tiivistänyt yhteistyötä asiakkaidensa, alihankkijoidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa varmistaakseen toiminnan sujuvuuden vuoden vaihtuessa. Lisäksi yhtiö osallistuu useisiin kansainvälisiin vuosi 2000 -työryhmiin.

Fortumin vuosi 2000 -ohjelman kokonaiskustannusten arvioidaan edelleen jäävän alle 25 miljoonan euron.

Loppuvuoden näkymät

Öljyn hinta on pysynyt katsauskauden jälkeen edellisvuotta selvästi korkeammalla, joskin öljyn jalostusmarginaalit ovat edelleen varsin alhaisella tasolla. Myös sähkön markkinahinta on vahvistunut. Tämänhetkisten näkymien perusteella Fortumin johto arvioi, että konsernin vuoden 1999 tulos ennen satunnaisia erii muodostuu selvästi paremmaksi kuin edellisvuoden vastaava tulos.

Liiketoimintakatsaukset

Markkinat

Raakaöljyn kansainväliset hinnat ovat kuluvana vuonna olleet huomattavasti korkeammat kuin vuonna 1998. Pohjanmeren Brent-raakaöljyn hinta oli tämän vuoden tammi-syyskuussa keskimäärin 15,8 dollaria barreilta eli noin 20 % korkeampi kuin vuotta aiemmin. Heinä-syyskuussa keskimääräinen Brent-hinta 20,6 dollaria barreilta ylitti 65 %:lla edellisen vuoden vastaavan hintatason.

Öljytuotteiden kansainväliset hinnat seurasivat raakaöljyn hintakehitystä. Nousu oli kuitenkin hitaampaa, mikä piti jalostusmarginaalit poikkeuksellisen alhaisina. Marginaalit vahvistuivat elokuussa bensiinimarkkinoiden nopean vahvistumisen myötä, mutta ovat sittemmin heikentyneet uudelleen.

Moottoribensiinin myynti Suomessa pysyi tammi-syyskuussa edellisen vuoden tasolla. Dieselpolttoaineiden kulutus kasvoi 4 %, kun taas kevyen polttoöljyn kulutus pieneni 1 % ja raskaan polttoöljyn 4 %. Dieselöljyn kulutuksen kasvuun vaikutti muun muassa teollisen toiminnan yleinen vilkastuminen. Polttoöljyjen kulutuksen vähenemiseen taas vaikutti edellisvuotta lämpimämpi kesä ja alkusyksy.

Vesivarastot pohjoismaissa olivat vähäsateisen kesän jälkeen lähellä keskimääräistä tasoa. Alkuvuoden laskusuunnassa ollut sähkön lyhytaikainen markkinahinta kääntyi kauden lopussa nousuun ja oli selvästi viimevuotista korkeampi. Myös johdannaismarkkinahinnat nousivat kevään alimmalta tasolta, mutta olivat kuitenkin viime vuotta alhaisempia.

Tammi-syyskuussa sähkönkäyttö kasvoi pohjoismaissa vajaan 1 % vertailukauteen nähden. Suomessa sähkönkulutus oli katsauskaudella 56,7 terawattituntia. Vertailukauteen nähden kasvua oli runsas 1 % ja se painottui pienkuluttajiin ja palveluihin.

Öljy ja kaasu

Fortumin öljytuotteiden myynti Suomen markkinoille tammi-syyskuussa 1999 oli 5,6 miljoonaa tonnia, mikä on vajaat 4 % vähemmän kuin viime vuonna.

Fortumin markkinaosuus Suomessa tammi-syyskuussa oli bensiinin vähittäismyynnistä 32 % ja dieselöljyn, kevyen polttoöljyn ja raskaan polttoöljyn vähittäismyynnistä vastaavasti 44 %, 40 % ja 48 %. Viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna markkinaosuudet pysyivät lähes ennallaan.

Öljytuotteiden myynti muihin maihin oli 3,6 miljoonaa tonnia ja kasvoi runsaat 10 % edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Myynti länsimarkkinoille kasvoi yli neljänneksellä. Myynti Venäjälle ja Baltian maihin puolittui heikentyneiden markkinoiden vuoksi. Moottoribensiiniä vietiin lähes 2 miljoonaa tonnia eli 55 % kokonaisviennistä. Tästä lähes puolet myytiin Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Vähäpäästöisen dieselöljyn vienti oli lähes 0,7 miljoonaa tonnia eli 60 % enemmän kuin viime vuonna. Lentopetrolia ja kerosiinia vietiin runsaat 0,4 miljoonaa tonnia eli kaksi ja puoli kertaa enemmän kuin viime vuonna.

Fortumin öljyn- ja kaasuntuotanto oli tammi-syyskuussa keskimäärin 31 700 öljykvivalenttibarrelia päivässä. Tuotanto oli noin 4 % pienempi kuin vastaavana aikana viime vuonna. Syyskuun keskimääräinen päivätuotanto nousi noin 37 000 öljykvivalenttibarreliin päivässä. Vuoden lopulla öljyn- ja kaasuntuotannon odotetaan nousevan 40 000 öljykvivalenttibarreliin päivässä, mikä vastaa noin 2 miljoonan öljykvivalenttitonnin tuotantoa vuodessa. Kasvu on toukokuussa Norjanmerellä öljytuotantoon otetun Åsgard-kentän ansiota. Fortumin osuus kentän tuotannosta on 7 %.

Åsgardin öljy-, kondensaatti- ja maakaasuvarat ovat noin 60 % Fortumin kaupallisista varoista. Fortumin suunnitellusta 550 miljoonan euron kokonaisinvestoinnista Åsgardin kenttään on vielä toteutumatta vajaat 80 miljoonaa euroa. Pääosa siitä kohdistuu kaasuntuotantoon, jonka suunnitellaan käynnistävän vuoden 2000 lopulla.

Porvoon jalostamolla jatkuu hanke vähärikkisen Citydieselin tuotannon kaksinkertaistamiseksi. Yli miljoonan tonnin lisäkapasiteetti on tarkoitettu lähinnä Euroopan markkinoille ja se on määrä saada käyttöön joulukuussa 1999.

Yhdysvalloissa ympäristöministeriön asettama asiantuntijaryhmä on suosittanut muun muassa reformuloidun bensiinin minimihappivaatimuksen poistamista ja happipitoisen MTBE-bensiinikomponentin käytön huomattavaa vähentämistä. Toteutuessaan suositukset pienentäisivät MTBE:n kokonaiskysyntää Yhdysvalloissa. MTBE:n käytön mahdollisen rajoittamisen varalta Fortumin 50-prosenttisesti omistamalla Edmontonin MTBE-laitoksella on käynnistetty suunnitelmat laitoksen muuttamiseksi tarvittaessa vaihtoehtoisten bensiinikomponenttien tuotantoon.

Kesäkuussa Fortum teki aiesopimuksen norjalaisen Statoilin kanssa yhteisyrityksen perustamisesta. Uuteen yhtiöön on tarkoitus koota molempien yhtiöiden Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa ja Venäjällä toimivat automaatti- ja liikenneasemat, suoramyyntitoiminnot ja öljyterminaalit niin, että uuden yrityksen toiminta alkaisi vuoden 2000 alkupuolella.

Baltian maissa avattiin tammi-syyskuussa 14 ja Puolassa kaksi uutta A24-automaattiasemaa. Pietarissa avattiin kolme liikenneasemaa.

Fortumin säiliöaluskannan uudistaminen etenee suunnitellusti. Lokakuussa otettiin vastaan ensimmäinen uusi aikarاهدattu tuotesäiliölaiva. Lisäksi Fortum on katsauskauden jälkeen myynyt ja vuokrannut takaisin neljä omistamaansa säiliöalusta.

Sähkö ja lämpö

Fortumin sähkönmyynti pohjoismaissa oli 30,4 terawattituntia (32,3 TWh viime vuoden vastavana aikana), josta myynti Suomessa oli 21,4 terawattituntia ja Ruotsissa 9,0 terawattituntia (sisältää puolet Birka Energi AB:n sähkönmyynnistä). Sähkönmyynti Suomessa kasvoi 0,6 terawattituntia (3 %). Ruotsissa sähkönmyynti väheni 2,5 terawattituntia (22 %). Väheneminen johtui Birka Energin sähkönmyynnistä, josta Fortumin osuus oli selvästi pienempi kuin Gullspång Kraftin myynti vuotta aiemmin. Kokonaismyynnistä 64 % oli suuriasiakasmyyntiä, 24 % pieniasiakasmyyntiä ja 12 % sähköpörssiä ja tilapäismyyntiä. Kokonaan tai osittain omistamissaan voimalaitoksissa Fortum tuotti sähköä 27,0 terawattituntia (25,1 TWh).

Pohjoismaiden ulkopuolella sähköä myytiin 1,5 terawattituntia, josta pääosa tuotettiin Briggan voimalaitoksessa Isossa-Britanniassa. Saksassa myyty sähkö hankittiin kokonaan ja Virossa pääosin muilta voimantuottajilta.

Lämpöä myytiin 10,8 terawattituntia, mikä on 17 % enemmän kuin vertailukaudella. Suomessa lämpöä

myytiin 8,3 terawattituntia, mikä on 7 % vähemmän kuin vertailukaudella. Ruotsissa lämmönmyynti kasvoi 0,3 terawattitunnista 2,5 terawattituntiin. Kasvu tuli Birka Energin lämmönmyynnistä, josta Fortumin osuus oli selvästi suurempi kuin Gullspång Kraftin myynti vuotta aiemmin. Lämmönmyynnistä 69 % oli kaukolämpöä ja 31 % höyryä.

Jakeluverkoissaan Fortumin tytäryhtiöt siirsivät sähköä suomalaisille asiakkailleen 2,8 terawattituntia (2,3 TWh vastaavana aikana edellisvuonna). Ruotsissa vastaava sähkönsiirto oli 5,6 terawattituntia (4,7 TWh) eli puolet Birka Energin jakeluverkkosiirrosta.

Syyskuussa Tuusulan kunnanvaltuusto hyväksyi Tuusulanjärven Energia Oy:n osakekaupan, joten vuonna 1998 tehty osakekauppa tuli lopullisesti voimaan. Fortumin omistus Tuusulanjärven Energiasta on nyt 100 %.

Kymppivoima on haastanut Fortumin välimesoikeuteen ja vaatii aiemmin tehtyjen, pitkäaikaisten sähkönmyyntisopimusten kohtuullistamista. Fortum jättää vastineensa kannekirjelmään marraskuun alussa.

Syyskuussa Fortum sopi Saksassa Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n koko osakekannan ostamisesta. Energiayhtiö Wesertal myy asiakkailleen sähköä, kaasua ja lämpöä. Wesertalilla on osuuksiensa kautta käytössään noin 550 megawatin sähköteho. Lisäksi Fortum aloitti Saksassa sähkönmyynnin energiayhtiöille ja kotitalouksille. Tämän kaupan jälkeen Fortumilla on Saksassa suoraan 163 000 ja lisäksi välillisesti 349 000 asiakasta.

Fortumilla on rakenteilla voimalaitos sekä Edenderryssä Irlannissa että Grangemouthissa Skotlannissa. Burghausenissa Saksassa käynnistettiin 100 megawatin CHP-voimalaitoksen investointi. Thaimaassa aloitettiin kaasukäyttöisen 100 megawatin Laem Chabangin CHP-voimalaitoksen rakennustyöt. Fortum ja virolainen Eesti Ühispank ostivat AS Viru Energian osakekannan. Fortum omistaa yhtiöstä 70 %. Fortumin unkarilaisen osakkuusyhtiön Budapesti Erömu Rt.:n Újpestin 110 megawatin kaasuvoimalan rakentaminen käynnistyi Budapestissa.

Muut liiketoiminnot

Markkinatilanteen muuttuminen on vaikeuttanut Käyttö ja kunnossapito -liiketoimintaa. Engineering-liiketoiminnassa markkinat ovat hitaasti elpymässä. Neste Chemicalsin liiketoiminta-alueilla markkinat ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan.

Konsernin rakenne ja liiketoiminnan kehittäminen

Fortumin listautumisen yhteydessä julkistetut rakennejärjestelyt saadaan Neste Chemicals -kaupan jälkeen päätökseen: ydinliiketoimintaan energiaan kuulumattomat toiminnot ja merkittävät osakeomistukset on myyty sekä EU:n edellyttämä Gasum Oy:n omistusjärjestely on toteutettu.

Fortum jatkaa kustannussäästöihin ja toiminnan tehostamiseen tähtääviä toimia. Liiketoimintojen esikuntien ja palvelutoimintojen yhdistämisestä käydään parhaillaan yt-neuvotteluja. Konsernijohto kootaan yhteen paikkaan ja se siirtyy vuodenvaihteessa Espoon Keilaniemeen. Vuoden alussa voimaan astuva uusi organisaatio ja johtamisjärjestelmä antavat nykyistä matalampana ja tehokkaampana hyvät mahdollisuudet konsernin toiminnan edelleentehostamiseen.

Konsernin tavoitteina on sekä kasvaa painopistealueilla että parantaa olemassa olevien liiketoimintojen kannattavuutta. Kasvustrategiassaan Fortum hyödyntää edelleen energiamarkkinoiden avautumisessa syntyvät mahdollisuudet.

Kasvuja tukevien investointien maantieteellinen painopiste on pohjoismaiden lisäksi Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Irlannissa. Investointien painopiste suunnataan erikois- ja ympäristömyötäisiin tuotteisiin öljynjalostuksessa, sähkönjakeluun, kaukolämpöön, yhdistettyyn sähkön ja lämmön tuotantoon sekä vesivoimaan.

Liiketoiminnan kehittämisen painopiste on markkinoiden muuttumisen mukaisesti energian loppuasiakkaissa. Lämmitysöljyn ja sähkön yhteismyynti on aloitettu Suomessa. Myös näiden tuotteiden sähköinen kaupankäynti Internetin välityksellä on aloitettu.

Engineering-liiketoiminnassa on ryhdytty kannattavuutta parantaviin toimiin. Öljyn ja kaasun tuotannon (E&P) osalta jatketaan toimia painopisteen siirtämiseksi kaasuun. Tämä liittyy Fortumin hankkeisiin kaasu- ja sähköliiketoiminnoissa Keski-Euroopan markkinoilla.

Elokuun lopussa Fortum jätti Loviisan ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kauppaja- ja teollisuusministeriölle. Suomeen mahdollisesti ensi vuosikymmenellä rakennettavan ydinvoimalaitoksen kehityssuunnitelmia laaditaan yhdessä teollisuuden kanssa. Pidemmän aikavälin suunnitelmista Porvoon öljyputkiyhteys, maakaasun siirto Tukholman alueelle ja Venäjän sekä EU:n välinen kaasuputkihanke ovat myös edistyneet.

Henkilöstö

Fortum-konsernin henkilöstön määrä tammi-syyskuussa oli keskimäärin 18 302 henkilöä. Vertailujakson aikana konsernin palveluksessa oli keskimäärin 18 981 henkilöä. Vähennys johtuu pääosin liiketoimintojen myymisestä.

Helsingissä 4.11.1999
Fortum Oyj
Hallitus